

Илија Бакић

ИЗМЕЂУ ПЛАНЕТА И МИТОВА

(Слободан Шкерковић: *Индијо*
Библиотека *Сигнал*, Београд, 2005)

Поезија Слободана Шкерковића (1954) сабрана у књизи *Индијо* бави се темама потпуно несвакидашњим за текућу песничку продукцију; наиме, 12 дужих песничких целина, од којих су неколике саздане из одвојених сегмената-краћих песама, осликава светове у распону од оних астрономско-планетарних, до других који су специфична мешавина митологија и митема прошлости и садашњости и фантастика будућности. Када се, у коначном сагледавању књиге, сви представљени светови споје и помешају, читалац пред собом има богат, шаролик, егзотичан универзум који је јединствен упркос контрадикторностима, разапет у свим временима и просторима који су доступни. Егзотичне планете, негостољубиве али фасцинантне по титанским борбама елемената, походе бића која једном (можда) јесу била потомци *Homo Sapiens Sapiens* али су сада далеко одмакла на путу ка ономе што је Артур Кларк добронамерно називао „космичком будућношћу човечанства“. Њихови доживљаји простора и времена, облици егзистенције, вредносни системи, тешко да су нам разумљиви али су путовања која предузимају и призори којима присуствују толико фасцинантни да одузимају дах. Трагање за зачудним јесте битан елемент таквих егзистенција, циљ коме вреди потчинити се и жртвовати. Други „хероји“ Шкерковићевих стихова, пак, такође јесу измештени из овдашњег времена у неко друго, погодбено будуће доба, али су њихове везе са прошлошћу човека (а и наша садашњост за њих је прошлост давна) јаке и живе. Одреднице које ново везује за старо јесу митови свеколиких старих цивилизација (од египатских, античких до далеко-

источних) „зачињени“ позивањима на елементе популарних култура XX века. Слободно мешање и поигравање оваквим садржајима резултира несвакидашњим, лепршавим визијама. Када се њима дода и иконографија научне фантастике, тумачење се усложњава јер се отвара сасвим нов, а једнако могућ начин ишчитавања по коме људи из будућности, способни за непојмљиве нам подухвате, једноставно „оживљавају“ старе фантастичне приче и преузимају улоге хероја и божанстава, искушавајући у стварности задате ситуације и обрасце. Овакви заплети знани су из многих дела научне фантастике, од којих су најубедљивији романи Роџера Зелазнија или Дена Симонса. На ове темеље свакако се надовезују и искуства поетских авангардних покрета и школа, закључно са сигнализмом и његовим правцима сцијентизмом и космизмом, који у немерљивим простор-временима Космоса откривају нове песничке хоризонте. Након што је неспутано створио оригиналне светове својих песама, песник се (одбијајући да се креће схематски) побринуо да и тон сваке буде другачији. Отуда је говор поетских „хероја“ покадшто враголаст и врцав, са пуно шепурења или са различитим дозама нихилистичког сагледавања ствари из окружења; у другим песмама, пак, превладавају мистика или танани осећаји из предела љубави и меланхолије. Тако је свака песма обојена другачије, са другачијим гласом који је чини посебном, способном да стоји сама као независна целина; сабране у књигу песме творе јединствени космос који је заокружен али који се, такође, може надограђивати новим песмама и књигама. С обзиром на то да је неколико песама, према датумима на њиховом крају, наста(ја)ло у раздобљу од 1977. до 1995. г. врло је могуће да је песник наставио да ствара у правцима које је већ отворио и почео да осваја, те је за очекивати и надати се да ће и ти стихови бити доступни читаоцима. До тада, Слободан Шкерковић се открива као песник интригантних тема и интересовања и поетског нерва који је способан да у себе уклопи и минуциозну прецизност и широке потезе и чисти емотивни лиризам и разиграни интелектуализам.